

[Poul Hartling.]

Deltagerrollen er så langt at foretrække. Vore moderne industrilande bliver mere og mere gensidigt afhængige, langt mere end før gælder det, at vi er indbyrdes forbundne. Det har vist sig i Europa, men samtidig er netop Europa i de år, der er gået siden afslutningen af anden verdenskrig, mere og mere kommet til sig selv. Økonomisk har Europa rejst sig efter krigen, og politisk er Europa så at sige kommet tilbage på scenen.

Det kan ikke være tilfredsstillende, at supermagterne afgør tingene hen over hovedet på de andre lande. Har der været en tendens til det, er den i hvert fald svindende, og det er godt sådan, men det betyder også, at de europæiske lande som alle andre lande må tage del i den udenrigspolitiske debat og de udenrigspolitiske beslutninger, og Danmark kan ikke og bør ikke unddrage sig disse forpligtelser hverken ved at sige, at vi er for isolerede, eller at vi er for små, for vi er ikke isolerede, så sandt vi er med i de demokratiske fællesskaber, både NATO og EF. Og vel er vi små, men det er jo netop det karakteristiske for disse fællesskaber, at de små lande høres såvel som de store.

Det er altså vigtigt, hvordan Danmark tager sit ansvar op. Der falder et større ansvar på udenrigsministeriet end før. Det er en af grundene til, at jeg nogle gange har advaret mod splittelsen af udenrigsministeriet. Det er vigtigt, når andre lande møder med en udenrigsminister, at Danmark kan gøre det samme, så at man ved, hvem der tegner Danmark og Danmarks udenrigspolitik.

I den genopbygning og konsolidering, der er foregået i Europa siden 1945, er vi nu nået så vidt, at en konference om Europas sikkerhed og samarbejde er lige om hjørnet. Den 22. november 1972 — det er sådan set en vigtig dato — begyndte de multilaterale forberedende samtaler om en sådan konference. Det har taget mange år at nå så vidt. Betydningsfulde skridt på vejen var aftalerne imellem Bonn og Moskva, mellem Bonn og Warszawa og til sidst aftalerne mellem de to tyske stater og firemagtsaftalerne om staternes indbyrdes forhold og om Berlin.

Naturligvis har også kontakten imellem Washington og Moskva været nødvendig og været afgørende, men ikke mindst har

NATO spillet en betydelig rolle. Vist er det gået langsomt. Skiftende danske regeringer har i adskillige år arbejdet med på at skabe de nødvendige forudsætninger for, at en europæisk sikkerhedskonference kunne komme i stand. I de mange bilaterale samtaler har den været et fast punkt på dagsordenen, ikke mindst i samtaler med de østlige lande, og i NATOs ministerråd har vi været med til omhyggeligt at udforme de formuleringer, der skulle være så præcise, at de både kunne fastholde den uomgængelig nødvendige enighed og bringe tanken et skridt nærmere sin virkeliggørelse. Nu kommer konferencen, men også nu gælder det, at resultaterne næppe bliver epokedannende, men skridt på vejen, skridt, der må følges af andre, om det så skal være ved andre konferencer eller på anden måde, arbejdet skal fortsættes.

Konferencens virkeliggørelse formentlig nu i juni fylder mig altså ikke med nogen som helst letsindig eller overfladisk forventning om hurtige fremskridt, men alligevel med en vis tilfredshed med, at sagen dog bevæger sig og i den rigtige retning. Det må kunne slås fast som en simpel kendsgerning, at den afspænding, som kan konstateres i forholdet mellem parterne i Europa, og altså også muligheden for, at parterne nu kan sætte sig til et fælles forhandlingsbord, bygger på den magtbalance, der findes mellem Øst og Vest. Begge parter handler i tillid til, at de har et vist mål af sikkerhed, og havde de ikke den tillid, kunne de simpelt hen ikke forhandle om afspændingsforanstaltninger.

SALT-forhandlingerne, MBFR-drøftelserne, forberedelserne til Helsingforskonferencen, den voksende kontakt mellem øst og vest også på mange bilaterale områder, det har alt sammen til forudsætning, at der hos parterne råder tillid til, at der er et vist mål af sikkerhed. NATO har altså tydeligt bevist sin nytte. NATO opfylder sit formål at: være et instrument til forsvar og til afspænding, et afgørende og uundværligt instrument.

Derfor må venstre hilse med tilfredshed, at der i dansk politik stadig er et klart, overvældende stort flertal for Danmarks medlemskab af NATO. Der er, som også denne regering har fastslået det, ingen anden mulighed for Danmark. NATOs eksistens og USAs militære tilstedeværelse i Europa må